

ОРГАНІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ В РИБНИЦТВІ

(вибіркова компонента)

Ступінь вищої освіти – Другий (магістерський) рівень

Освітньо-наукова програма: «Охорона, відтворення та раціональне використання гідробіоресурсів»

Спеціальність: Н5 «Водні біоресурси та аквакультура»

Курс навчання: 2 рік навчання, 3 семестр

Кількість кредитів: 3, 90 годин

Мова викладання: українська

Дні, час, місце: вул. Львівська, буд. 15, НЛК №2, за розкладом

Консультації: вул. Львівська, буд. 15, НЛК №2, к. 707

СИЛАБУС

Викладач:	Сербов Микола Георгійович
Кафедра:	водних біоресурсів та аквакультури
Контактна інформація:	serbovng@gmail.com

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися через вказаний e-mail та очні зустрічі на консультаціях.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою дисципліни є: формування у здобувачів знань, умінь та компетентностей, необхідних для створення, організації та управління бізнесом у сфері рибництва, з урахуванням сучасних ринкових умов, екологічних вимог і принципів сталого розвитку.

Завданням дисципліни є: Сформувати у здобувачів знання про економічні, правові та організаційні засади підприємницької діяльності у рибництві; сформувати розуміння процесів планування, фінансування, управління персоналом та маркетингу у рибному господарстві; розвинути навички бізнес-планування, оцінки ефективності інвестицій та ризиків рибогосподарських проєктів; виховати підприємницьке мислення, екологічну відповідальність і здатність приймати управлінські рішення.

Пререквізити: Базові знання з принципів раціонального використання водних ресурсів, економічної оцінки природних благ, екологічних витрат і вигод. Основи менеджменту – знання про функції управління, процеси прийняття управлінських рішень, планування, організацію, мотивацію та контроль. Біологічні основи рибництва – знання щодо біології та екології основних промислових видів риб, закономірностей їх росту, живлення, розмноження та умов утримання у водоймах різного типу. Технологія вирощування гідробіонтів – розуміння технологічних процесів у ставовому, садковому та рециркуляційному рибництві, правил ведення виробничих процесів. Основи бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Постреквізити: набуті знання та практичні навички здобувачі використовують під час проходження виробничої практики та виконання кваліфікаційної роботи. Це передбачає застосування принципів стратегічного планування, прогнозування розвитку підприємств аквакультури, аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища бізнесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен :

знати:

- основи підприємницької діяльності у сфері рибництва;
- правові основи функціонування рибогосподарських підприємств;
- методи економічного аналізу ефективності бізнесу;
- принципи маркетингу рибної продукції;
- джерела фінансування та механізми державної підтримки галузі.

вміти:

- розробляти бізнес-план підприємства аквакультури;
- здійснювати розрахунки собівартості, прибутковості та рентабельності;
- аналізувати фінансово-господарську діяльність підприємства;
- розробляти стратегії розвитку та управління ризиками;
- застосовувати інструменти маркетингових досліджень.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год./6 год.) та практичних занять (14 год./4 год.), організації самостійної роботи здобувачів (60 год./80 год.).

Зміст навчальної дисципліни

Тема	Зміст	Форми робіт
Змістовий модуль 1. Основи організації бізнесу у рибництві		
Тема 1. Сутність і структура підприємницької діяльності у рибництві	Розглядаються поняття бізнесу, підприємництва, основи економічної діяльності у галузі рибництва, типи рибогосподарських підприємств, принципи їх функціонування та розвитку.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
ПР 1. Аналіз структури та діяльності рибогосподарських підприємств.	Ознайомлення з типами та організаційно-правовими формами рибницьких підприємств, їх виробничими структурами, основними напрямками діяльності та особливостями управління.	Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт
Тема 2. Правові та організаційні засади ведення бізнесу у рибництві	Розглядаються Законодавство України у сфері аквакультури та підприємництва, форми власності, ліцензування, екологічні обмеження, державна підтримка.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
ПР 2. Розробка організаційної схеми підприємства аквакультури.	Ознайомлення з принципами побудови організаційної структури управління, розподілом функцій між підрозділами, системою підпорядкування та координації робіт у рибному господарстві.	Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт
Тема 3. Бізнес-планування у рибництві	Розглядаються Структура бізнес-плану, оцінка ринку, планування виробництва, фінансів, персоналу,	Опрацювання лекційного та додаткового,

ПР 3. Складання бізнес-плану підприємства з вирощування риби.	ризиків. Ознайомлення з етапами підготовки бізнес-плану, визначенням виробничої потужності, плануванням витрат і доходів, прогнозом рентабельності та фінансових результатів.	довідкового матеріалу; Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт
Тема 4. Маркетинг у рибному господарстві ПР 4. Маркетинговий аналіз ринку рибної продукції.	Розглядаються Маркетингові дослідження, ринкові стратегії, ціноутворення, реклама, збут продукції. Ознайомлення з методами збору та обробки маркетингової інформації, оцінкою попиту й пропозиції, ціноутворенням, каналами збуту та стратегіями просування продукції рибництва.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу; Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт
Змістовий модуль 2. Управління, фінанси та інновації у рибному бізнесі		
Тема 1. Фінансовий менеджмент у підприємствах аквакультури ПР 1. Розрахунок фінансових показників діяльності рибницького підприємства.	Розглядаються Джерела фінансування, бюджетування, аналіз витрат і прибутків, кредитування, державні програми підтримки. Ознайомлення з методами визначення собівартості продукції, прибутку, рентабельності та фінансової стійкості підприємства, аналіз основних економічних показників ефективності.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу; Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт
Тема 2. Управління персоналом і виробництвом ПР 2. Планування бюджету та грошових потоків підприємства аквакультури.	Розглядаються Методи управління трудовими ресурсами, система мотивації, організація виробничих процесів у рибництві. Ознайомлення з процесом складання виробничого та фінансового плану, прогнозуванням доходів і витрат, оцінкою потреби у фінансуванні та використанні інвестиційних ресурсів.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу; Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт
Тема 3. Інновації та цифровізація у рибному бізнесі ПР 3. Оцінка ризиків і розробка стратегії	Розглядаються Використання ІТ-рішень у моніторингу виробництва, автоматизація процесів, електронна торгівля рибною продукцією. Ознайомлення з видами ризиків (економічних, екологічних, ринкових),	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу; Пояснення, дискусії; виконання

управління ризиками у рибному бізнесі.	методами їх виявлення, кількісною оцінкою та вибором ефективних заходів мінімізації негативних наслідків.	практичних робіт, захист практичних робіт
Тема 4. Економічна ефективність і ризики рибного бізнесу	Розглядаються Методи оцінки ефективності, види ризиків (економічних, екологічних, ринкових), шляхи їх мінімізації.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
ПР 4. Аналіз інноваційних технологій та цифрових рішень у рибництві.	Ознайомлення з сучасними інноваційними підходами в аквакультури, використанню цифрових систем моніторингу, автоматизації виробництва та електронної комерції у рибному бізнесі.	Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт

Література

Основна

1. Ковальська Л.Л., Кривов'язюк І.В. Економіка підприємства: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
2. Лисак О.І., Андрєєва Л.О., Болтянська Л.О. Економіка підприємства: навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
3. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Харків: ФОП Бровін О.В., 2018. 292 с.
4. Організація бізнесу : конспект лекцій / укладачі: О. О. Павленко, С. М. Рибальченко, Ю. А. Опанасюк. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 88 с.
5. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
6. Болтянська Л.О., Андрєєва Л.О., Лисак О.І. Економіка підприємства. навч. посібник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 668 с.
7. Коноваленко А.С., Болтянська Л.О., Трачова Д.М. Від ідеї до власної справи: навч. посібник. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2017. 278 с.

Додаткова

1. Організація бізнесу у рибництві : Конспект лекцій. Одеса: 2012. 122 с
2. Акіліна О. В., Пасічник В. Г. Основи підприємництва (навчально-методичний комплекс) : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 176 с.
3. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 р.
4. Закон України № 1023-ХІІ від 12.05.91. «Про захист прав споживачів».
5. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 № 996-ХІУ // Бухгалтерський облік і аудит. – 1999.-№9.-С.3-8
6. Закон України № 1877-ІУ від 24.06.04 р. «Про державну підтримку сільськогосподарського господарства України». 6. Кисельов А.П. Основи бізнесу: Підручник.-К.: Вища шк., 1998.-191 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Репозитарій ОНУ імені І.І.Мечникова <https://dspace.onu.edu.ua/home>
2. Репозитарій факультету ФГМіЕ <http://eprints.library.odku.edu.ua>
3. Бібліотека ОНУ імені І.І.Мечникова <http://lib.onu.edu.ua/>
4. Сайт кафедри водних біоресурсів та аквакультури <https://vodni-bioresursy-kafedra.org/>
5. ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З РОЗВИТКУ МЕЛІОРАЦІЇ, РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРОДОВОЛЬЧИХ ПРОГРАМ https://darg.gov.ua/_dijalnistj_0_214_menu_0_1.html
6. ФАО 2025 <https://www.fao.org/>

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – залік.

Проведення контролю результатів навчання здобувачів відбувається відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова (2022 р.)

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Порядок та умови навчання регламентуються до Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова (2024 р.) https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osvit_processu_2024.pdf

Політика щодо дедлайнів та перескладання: слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова (2024 р.) https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osvit_processu_2024.pdf

Політика академічної доброчесності: регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (onu.edu.ua))

Використання комп'ютерів/ телефонів на занятті: під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за умов наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.

Комунікація: Всі робочі оголошення або надсилаються через старосту академгрупи на електронну пошту, або через чат академгрупи у Viber. Студенти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.